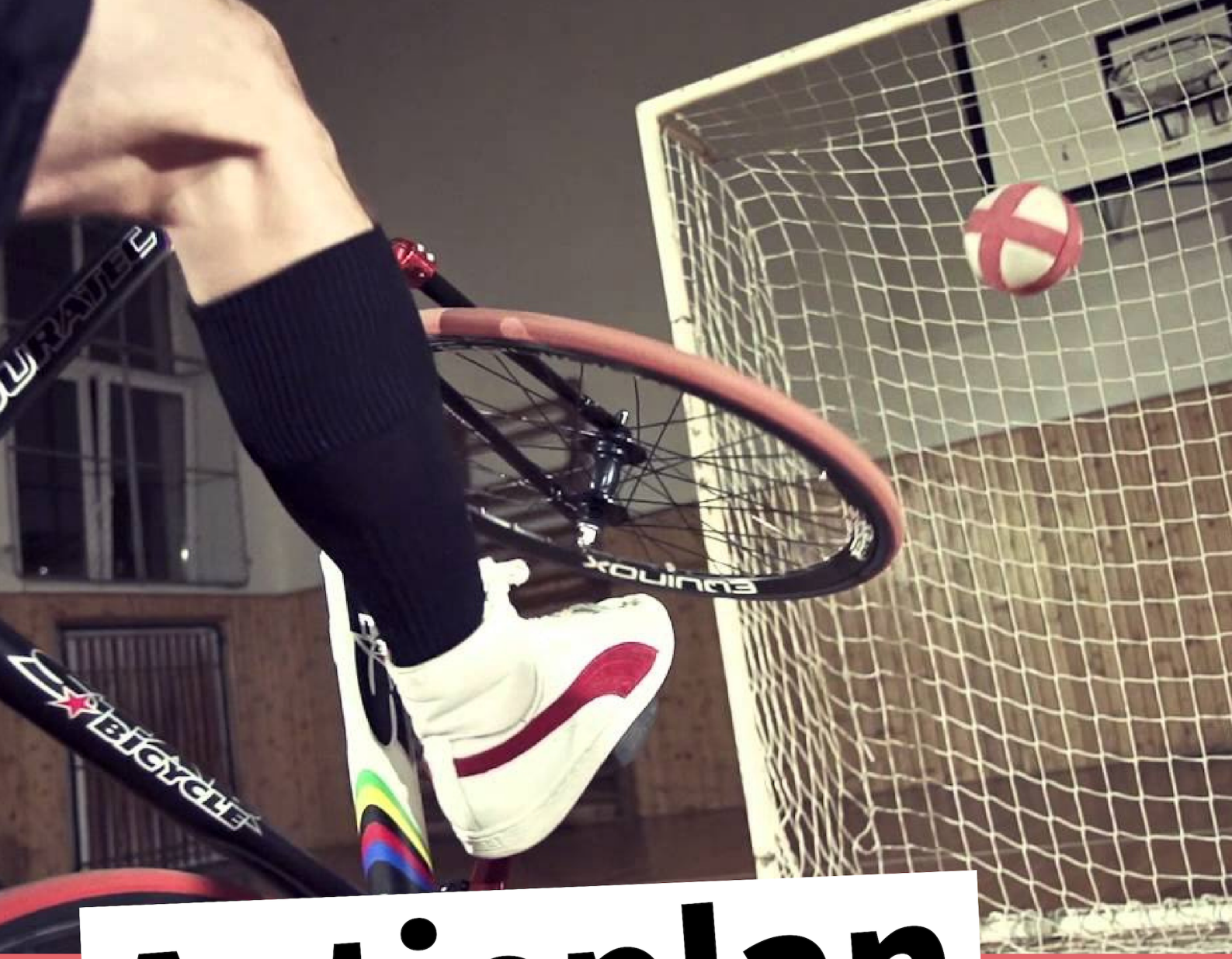

Actieplan 2023

netwerk duurzame mobiliteit

Inhoud

3 ..... **Managementsamenvatting**

5 ..... **Ons grote gedroomde doel**

7 ..... **Doelgroep: changemakers!**

9 ..... **Ons traject**

11 ..... **SD 1 – NDM verbindt en versterkt changemakers die de transitie naar duurzame mobiliteit mogelijk maken in een open en inspirerend netwerk.**

- OD 1.1
  NDM is de cartograaf van het mobiliteitsecosysteem. Continu inventariseert en documenteert NDM de stakeholders, de activiteiten en de impact van het ecosysteem.
- OD 1.2
  NDM is een open netwerk dat diverse stakeholders verbindt: middenveldorganisaties, bedrijven, academische instellingen, lokale en bovenlokale overheden.
- OD 1.3
  NDM is een inspirerende netwerkomgeving waarin changemakers die duurzame mobiliteit realiseren en/of mogelijk maken elkaar vinden en versterken.
- OD 1.4
  NDM werkt aan competentieversterking van stakeholders in het netwerk en in het ruimer ecosysteem. Met een duidelijk vormingsaanbod bouwen we aan de capaciteit van ons netwerk van changemakers.

15 ..... **SD 2 – NDM plaatst duurzame mobiliteit bovenaan de maatschappelijke agenda.**

- OD 2.1
  NDM detecteert en selecteert in het netwerk van changemakers beleidsthema's die de drijfveer van de organisatie in haar streven naar duurzame mobiliteit vormen.
- OD 2.2
  NDM bouwt een kenniscentrum uit dat relevante informatie m.b.t. duurzame mobiliteit bijeen brengt, ontsluit en borgt.
- OD 2.3 – NDM is aanwezig in het maatschappelijk debat en zet duurzame mobiliteit met een positief en verbindend narratief op de kaart.
- OD 2.4
  NDM zet een lobbywerking op die door gesprek met beleidsmakers de missie van NDM realiseert.

19 ..... **SD 3 – NDM is een incubator voor innovatie en experiment die met een projectloket kruisbestuiving en coalities opzet om de mobiliteit van de toekomst te organiseren.**

- OD 3.1
  NDM is een expert op vlak van projectmanagement, innovatie, participatie en cocreatie en linkt die kennis met mobiliteit.
- OD 3.2
  NDM brengt projectoproepen van overheden en andere fondsenverstrekkers in kaart en ontsluit die voor het netwerk.
- OD 3.3
  NDM is de 'matchmaker' van de sector.
- OD 3.4
  NDM streeft naar verduurzaming van projecten en trekt zich actief terug uit die projecten waar een duurzame oplossing NDM niet langer nodig heeft.

23 ..... **SD 4 – NDM is op een duurzame manier georganiseerd.**

- OD 4.1
  NDM wordt goed bestuurd.
- OD 4.2
  NDM hanteert een HR-beleid dat NDM op de kaart zet als een aantrekkelijke en betrouwbare werkgever waarbij mensen levenslang kunnen leren. NDM werft competentiegericht aan en laat talenten groeien en bloeien.
- OD 4.3
  NDM is een dynamische en ondersteunende werkomgeving en wordt gekenmerkt door een teamcultuur waarin collega's voor elkaar door het vuur gaan.
- OD 4.4
  NDM zet in op integrale kwaliteitszorg.

27 ..... **Overzicht van onze projecten**

- Na(h)da
- 30 Dagen Minder Wagen
- Make the Shift
- LaMA (Laboratoria Mobiele Alternatieven)
- Landschapskaart
- Week van de Mobiliteit
- Traject preventie

Managementsamenvatting

Duurzame mobiliteit realiseren is een 'wicked problem', een taai en moeilijk op te lossen beleidsprobleem. De uitdaging is te vatten in diverse thematieken zoals verkeersveiligheid, sociale rechtvaardigheid, klimaatneutraliteit, gezondheid, kernversterking, ... De uitdaging strekt zich ook uit over verschillende vervoersmodi: te voet of met de rolstoel, met de fiets, de wagen, de trein, de tram, de bus, het schip en het vliegtuig en recenter ook de deelfiets, -step-, -auto en andere varianten. Elke persoon en elke organisatie is stakeholder in het verhaal. Alle thematieken, modi en stakeholders zijn ook nog eens op heel veel verschillende manier met elkaar geconnecteerd. Beleidsmakers hebben de laatste 60 jaar voornamelijk problematische vormen van mobiliteit gefaciliteerd die een enorm beslag hebben gelegd op grondstoffen, ecosystemen, leefkwaliteit en ruimte. Dat maakt de uitdaging des te complexer. Sommige schadelijke gewoontes zijn immers diep ingesleten in ons gedrag en onze cultuur. Een modal shift kan er enkel komen als er ook een paradigmashift wordt georganiseerd en gerealiseerd. Het denken over mobiliteit moet anders. Het is in die verschuiving van dat paradigma dat de rol van Netwerk Duurzame Mobiliteit zich situeert.

Om duurzame mobiliteit te realiseren kiezen we voor een themagerichte beleidsbenadering als drijfveer voor het werk dat NDM doet. Duurzame mobiliteit wordt als het ware gedeconstrueerd in verschillende met elkaar vervlochten beleidsthema's die de uitdaging enigszins behapbaarder maken. We zetten met NDM in op die thematieken die ten eerste voldoende potentieel hebben om een substantiële bijdrage te leveren aan de realisatie van duurzame mobiliteit en ten tweede ook duidelijk leven bij onze doelgroep van 'changemakers'. Vertrekkend vanuit dat inhoudelijk en menselijk potentieel benaderen we de thema's met drie strategische doelstellingen:

We kiezen voor een themagerichte beleidsbenadering als drijfveer voor het werk dat NDM doet

SD1 - Netwerkvorming en versterking

NDM verbindt en versterkt changemakers die de transitie naar duurzame mobiliteit mogelijk maken in een open en inspirerend netwerk. Als netwerkorganisatie zien we netwerkvorming en capaciteitsopbouw in het netwerk als een belangrijke strategie om beleidsthema's aan te pakken. De verruiming van ons netwerk en de versterking van de betrokken organisaties zijn dus steevast belangrijke vertrekpunten in het aanpakken van beleidsthema's.

SD2 - Agendasetting

NDM plaatst duurzame mobiliteit bovenaan de maatschappelijke agenda. De thema's die in ons netwerk leven en de oplossingen die we bedenken, zullen pas fundamenteel de transitie naar duurzame mobiliteit belichamen als ze door beleidsmakers uitgerold worden en door burgers aanvaard en gebruikt worden. Een cruciale stap is dus het bedenken van strategieën die duurzame mobiliteit bovenaan de maatschappelijke agenda krijgen.

SD3 - Projectmanagement

NDM is een incubator voor innovatie en experiment die met een projectbenadering kruisbestuiving en coalities opzet om de mobiliteit van de toekomst te organiseren. In sommige situaties zal netwerkvorming en agendasetting niet voldoende zijn om vooruitgang te boeken. Creatief en innovatief projectmanagement is in dat geval noodzakelijk om progressie te maken.

Elk geselecteerd beleidsthema onderwerpen we als het ware aan onze drie strategische doelstellingen. Op die manier tekenen we voor elk geselecteerd beleidsthema een 'theory of change'[1] uit langs waar de transitie naar duurzame mobiliteit volgens ons verloopt.

Ons beleidsplan is managementgewijs op te vatten als een soort van handleiding die het aanpakken van elk beleidsthema via de strategische doelstellingen operationaliseert in hanteerbare doelstellingen, bruikbare indicatoren en concrete acties. Met een vierde strategische doelstelling: 'NDM is op een duurzame manier georganiseerd' leggen we uit hoe het streven naar duurzaamheid ook in onze interne organisatie wordt doorgetrokken. Het sluitstuk van dit actieplan zijn projectfiches die transparant maken hoe we de vertaalslag van onze strategische doelstellingen met ToC concreet maken in projectwerking.

Hoe realiseren we gedragsverandering richting duurzame mobiliteit? (ToC)

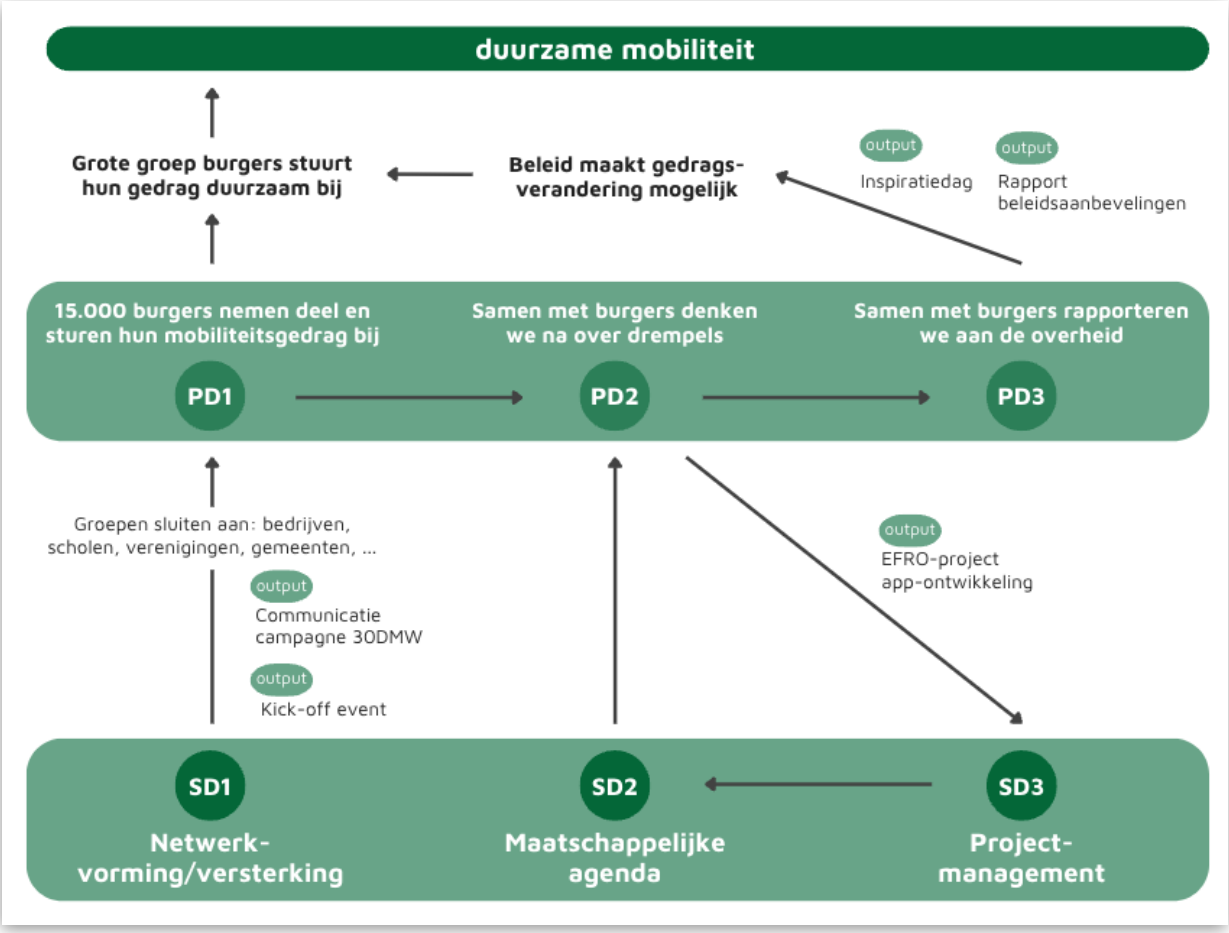

Voorbeeld: beleidsplan toegepast op thematiek gedragsverandering

Gebruikte afkortingen in dit document

- **NDM**: Netwerk Duurzame Mobiliteit
- **LaMA**: laboratoria Mobiele Alternatieven
- **30DMW**: 30 Dagen Minder Wagen
- **DuMo**: Duurzame Mobiliteit
- **ToC**: Theory of Change

[1] https://hivos.org/document/hivos-theory-of-change/

Ons grote gedroomde doel

Met Netwerk Duurzame Mobiliteit willen we een samenleving mogelijk maken waarin iedereen, zonder onderscheid, zich met minimale negatieve effecten voor mens en planeet, vrij kan verplaatsen. Duurzame mobiliteit speelt zich dus af tussen een sociaal fundament en een ecologisch plafond. We hanteren de mobiliteitsdonut[2] als model om deze missie en visie overzichtelijk te maken.

De Mobiliteitsdonut

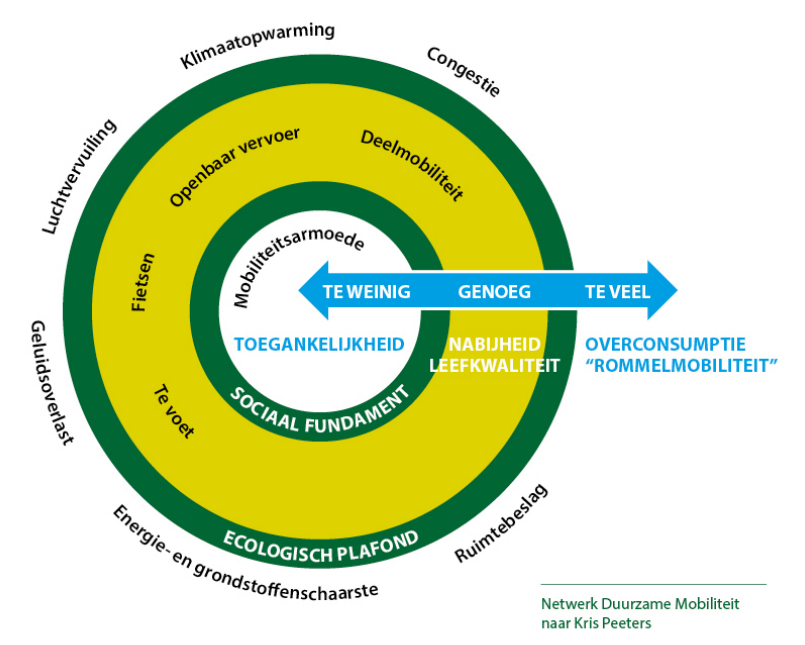

Sociaal fundament

Een duurzaam mobiliteitssysteem is voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk. Elk individu heeft nood aan een minimale toegang tot mobiliteit. In het bijzonder de kwetsbaarste mensen in de maatschappij moeten toegang hebben tot een vorm van mobiliteit zodat ze zich zo zelfstandig mogelijk kunnen verplaatsen. De combinatie van armoede en een gebrek aan mobiliteit vormen samen een neerwaartse en moeilijk te doorbreken spiraal die leidt tot nog meer armoede en nog minder mobiliteit. met NDM willen we ons actief engageren om al deze vormen van onrechtvaardigheid aan te kaarten en te bestrijden. Het debat rond duurzame mobiliteit wordt maatschappelijk veel te veel verengd tot een technocratisch perspectief van engineering en innovatie. We betwisten met NDM niet de noodzaak van fietssnelwegen, MaaS-applicaties en elektrificatie van het deelwagenpark, maar we willen tegelijk pleiten voor een mobiliteitsvisie waarbij inclusie en rechtvaardigheid uitgangspunten zijn.

[2] *De mobiliteitsdonut werd geïntroduceerd door Kris Peeters in hoofdstuk 8 'It's not the jam, stupid!' in het boek 'Klimaat en sociale rechtvaardigheid' van de denktank Minerva (https://www.denktankminerva.be/ksr-peeters). Deze visie bouwt verder op het concept 'donuteconomie' van Kate Raworth.*

Ecologisch plafond

Onze economie maakt onze welvaart mogelijk. Het rapport 'Grenzen aan de groei' van de club van Rome uitte in 1972 al een enorme bezorgdheid over de uitputtingsproblematiek die zich als een donkere wolk boven onze welvaart en onze leefomgeving opstapelt. Ongebreidelde economische groei als drijfveer voor de welvaartsstaat heeft ook op vlak van mobiliteit enorm negatieve consequenties voor de mens en hun leefomgeving. Te veel mobiliteit leidt tot klimaatopwarming, luchtvervuiling, geluidsoverlast, file, verkeersonveiligheid … Overconsumptie van mobiliteit leidt tot een niet-duurzame situatie waarbij we het ecologisch plafond van onze leefwereld overschrijden. Die overconsumptie leidt ook tot schaarste. De overmaat aan mobiliteit leidt tot meer ruimtelijke versnippering en zo tot meer auto-afhankelijkheid en dus een groter gat in de donut. Bovendien moeten de kosten die gebruikers en de maatschappij dragen voor het in stand houden van het mobiliteitssysteem (zoals onderhoud van wegen en aanbod van openbaar vervoer) van die aard zijn dat ze ook in de toekomst kunnen volgehouden worden.

Veiligheid

Een Duurzaam mobiliteitssysteem streeft naar nul verkeersslachtoffers (vision zero). Enerzijds leidt te veel mobiliteit tot meer verkeersonveiligheid, anderzijds zien we dat die toenemende verkeersonveiligheid leidt tot minder toegang tot mobiliteit bij bepaalde groepen: kinderen krijgen een kleinere actieradius opgelegd, ouderen durven de straat niet meer over. Mensen hebben ook het recht om zich emotioneel veilig te voelen als ze onderweg zijn. Daarnaast heerst er ook een sociale onveiligheid die de toegang tot mobiliteit verhindert. Zo passen vrouwen hun reisweg aan door grensoverschrijdend gedrag. Veiligheid is dus een noodzakelijke voorwaarde om zowel een sociaal fundament te realiseren als om het ecologisch plafond niet te overschrijden. Het ecologisch plafond is ook een verkeersveilig plafond.

Doelgroep: changemakers!

In een vorige beleidsperiode hebben we gefocust op het verbinden en versterken van pioniers en voortrekkers van duurzame mobiliteit. Die eerste en noodzakelijke stap is grotendeels genomen. Deze groep heeft duurzame mobiliteit ondertussen op de kaart gezet als thematiek. Ze zijn verbonden met elkaar en met NDM. Ze ontwikkelen visie en implementeren die in de praktijk met vernieuwende ideeën en projecten. Uiteraard blijven deze pioniers een belangrijke doelgroep en prominente stakeholder in de uitbouw van de toekomst van NDM.

Om de omslag naar duurzame mobiliteit te maken moeten we echter iedereen meekrijgen. Wim van Lancker en Adeline Otto stellen in hun essay *Waarom gele hesjes niet met de bakfiets rijden* dat slechts 15% van de bevolking ecologisch én sociaal denkt, dat betekent dus dat ongeveer 85% van de bevolking nog niet overtuigd is van de visie van NDM die met de mobiliteitsdonut zowel een rechtvaardig sociaal-fundament als een een ecologisch en leefbaar plafond naar voor schuift. Een deel van de verantwoordelijkheid leggen de auteurs zelfs bij die groep van 15% zelf. Terwijl ze vanuit een ivoren toren preken tegen de wagen en tegen de lintbebouwing, vliegen ze zelf de wereld rond en drijven ze maatschappelijk kwetsbaren de stad uit door de huizenprijzen omhoog te jagen. Doordat ze sterk politiek vertegenwoordigd zijn, is er sprake van een Mattheüseffect: subsidies voor elektrische wagen, thuisbatterijen en zonnepanelen, energiepremies voor wie ze niet nodig heeft, … Die analyse stemt op z'n minst tot nadenken.

Met changemakers naar een nieuw mobiliteitsparadigma

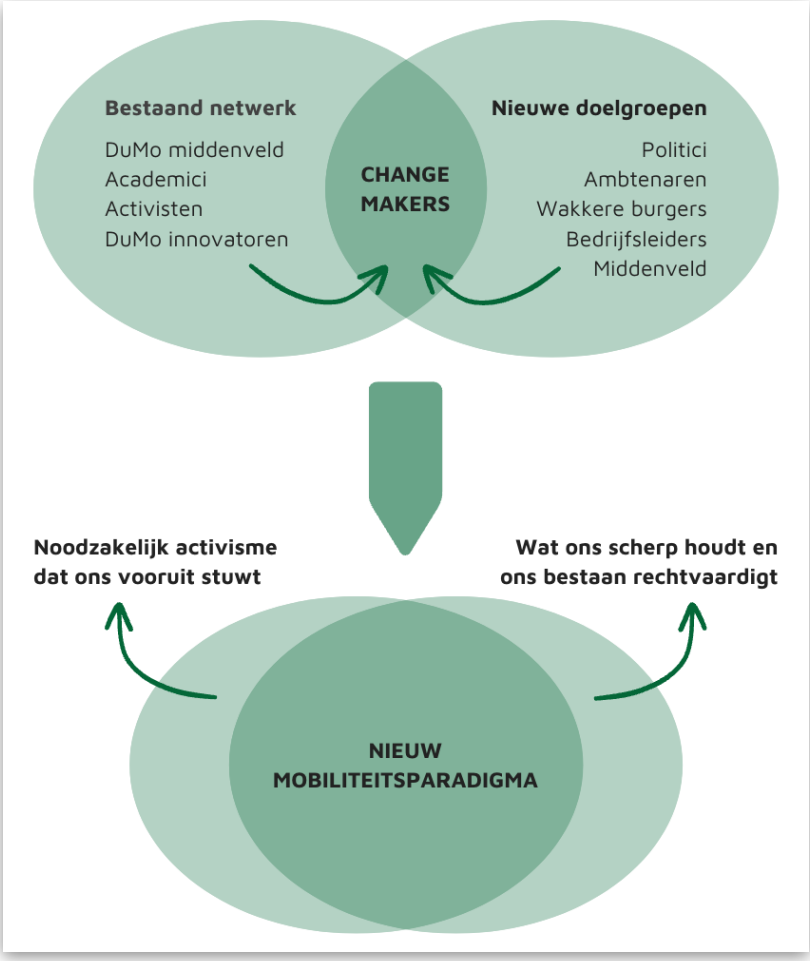

Met Netwerk Duurzame Mobiliteit willen we vertrekken van een positief en verbindend narratief dat iedereen meetrekt in het bad. Dat betekent dat we onze eigen comfortzone moeten verlaten en op een bescheiden manier in dialoog moeten gaan. We moeten niet enkel preken voor onze eigen kerk, die 15%, maar ook voor andere kerken. We moeten ook goed beseffen dat de klimaatjongeren en de gele hesjes in wezen dezelfde strijd voeren: die voor een leefbare en rechtvaardige samenleving op mensenmaat. Het is die boodschap die we met NDM willen brengen, tegen de polarisering rond de thematiek in. De mens is niet of een fietser, of een voetganger of een chauffeur. De mens is veel van die dingen tegelijk. Mensen zijn bezorgd over klimaatopwarming, over de veiligheid van onze kinderen, over hun gezondheid en over hun portemonnee. Mobiliteit is diep verweven met wie we zijn als mens. Raken aan mobiliteit is dus raken aan mensen. Gelijkheid nastreven en diversiteit respecteren, zijn vertrekpunten in hetgeen we doen.

We vertrekken vanuit een positief en verbindend narratief, dat iedereen meetrekt in het bad

Alles en iedereen aanspreken is natuurlijk onbegonnen werk. Bovendien zijn er in ons netwerk spelers actief die gericht en met succes nieuwe doelgroepen vinden en hen verbinden met duurzame mobiliteit. Een bijzondere uitdaging voor NDM bestaat erin om net die potentiële changemakers te identificeren die hefbomen in handen hebben om op een grotere schaal te zorgen voor versnelling en vermenigvuldiging. Het zijn zij die we bij NDM 2.0 willen betrekken. Het wordt uitdrukkelijk een doelstelling om ons netwerk in hun richting verder te openen en te verruimen. Het gaat over politici, ambtenaren, burgers, bedrijfsleiders en middenveldorganisaties die bereid zijn om de omslag naar duurzame mobiliteit samen met ons te maken: changemakers!

Ons traject

Op weg naar het actieplan 2023

In het voorjaar van 2022 had NDM de moed om als organisatie in de spiegel te kijken. Een gedeelde analyse bij de leden van het netwerk, het bestuur en het team van beroepskrachten was dat de koers van NDM eerder onduidelijk was geworden. Er was een duidelijke vraag naar verheldering en verandering: “Breek uit!”, “Doe iets!”, “Maak keuzes!”

Er was een duidelijke vraag naar verheldering en verandering: “Breek uit! Doe iets! Maak keuzes!”

Het vertrekpunt voor een organisatie om keuzes te maken is een meerjarig beleidsplan dat een missie en visie concreet maakt in doelstellingen, acties en indicatoren. In 2021 keurde de AV een dergelijk beleidsplan goed. Op vlak van missie en visie is dat plan verhelderend: de mobiliteitsdonut is een stevig fundament om op te bouwen en wordt gedragen door de leden van het netwerk. Het acquis van NDM is bruikbaar en hanteerbaar vertaald in duidelijke modellen, instrumenten en principes. Jammer genoeg geeft datzelfde plan geen houvast aan het team en de leden om samen te bouwen aan de toekomst. De vertaling van de missie en visie naar strategische en operationele doelstellingen schiet tekort: ze zijn niet gedragen en ook niet scherp genoeg geformuleerd. Bovendien werden ze niet doorvertaald naar duidelijke acties en indicatoren.

Met het bestuur werd beslist om het bestaande doelstellingenkader overboord te gooien en op een wit canvas opnieuw te beginnen. De breed gedragen missie en visie vormden daarbij het vertrekpunt. Met een verkort traject werd gebouwd aan een actieplan dat in 2023 al een koers kiest. Ook voor 2024 en 2025 moet het ontwikkelde doelstellingenkader bruikbaar zijn. De periode maart tot december werd gebruikt om intensief te bevragen, te luisteren en te praten over toekomstplannen.

- **16 maart 2022**

  Denksessie met team en bestuur onder de leiding van Strategies and Leaders over het grote gedroomde doel van NDM.

- **April - juni 2022**

  1-op-1 gesprekken tussen NDM en de 8 lidorganisaties aan de hand van de Arrow-Rootsmethodiek[3] van Pronet. Inventarisatie van beleidsopties en potentiële beleidskeuzes.

- **9 juni 2022**

  Goedkeuring van voorgestelde beleidskeuzes door het bestuur.

- **4 en 5 juli 2022**

  Teamtweedaagse: vertaling van beleidskeuzes naar strategische doelstelling.

- **22 augustus 2022**

  Teamdag rond de interne werking.

- **15 september 2022**

  Goedkeuring van voorgestelde strategische doelstellingen door het bestuur.

- **17 oktober**

  Plannamiddag met de leden: rollen en functies van NDM, brainstorm over strategische doelstellingen in operationele doelstellingen, acties en indicatoren.

- **8 december 2022**

  Goedkeuring van Actieplan 2023 door het bestuur.

- **26 januari 2023**

  Voorstelling van het Actieplan 2023 aan de Algemene Vergadering.

Wat na het actieplan?

Het doelstellingenkader in dit actieplan biedt houvast om de toekomstplannen voor NDM vorm te geven. 2023 wordt voor NDM een periode van testen en bijsturen. De geformuleerde acties en indicatoren zijn ambitieus, maar 'the proof of the pudding is in the eating'.

Het team van NDM zal in de loop van 2023 continu evalueren, optimaliseren en bijsturen waar nodig. Dit actieplan wordt ook een opstap naar een ruimere denkoefening in het kader van een nieuw beleidsplan 2026-2029. Een beleidsplan dat op dat moment hopelijk zal passen in een vernieuwd decreet voor mobiliteitsverenigingen. In 2024 al zullen we met NDM van start gaan met een planningsoefening in het kader van dit vernieuwd decreet, een oefening die we willen maken met al onze stakeholders in een meer open organisatiestructuur.

[3] https://sites.arteveldehogeschool.be/pronet/basisinzichten/het-arrow-roots-model-10-domeinen

SD 1 – NDM verbindt en versterkt changemakers die de transitie naar duurzame mobiliteit mogelijk maken in een open en inspirerend netwerk.

Een deel van de complexiteit van het wicked problem duurzame mobiliteit schuilt in de complexiteit van het ecosysteem van individuen en organisaties die werken rond het thema. NDM wil de organisatie worden die dat complex mobiliteitsecosysteem in kaart brengt en de impact ervan zichtbaar maakt. Met de kennis die we verzamelen over het ecosysteem willen we vervolgens inzetten op verbinding tussen stakeholders en versterking van stakeholders in dat netwerk. De uitbouw van deze netwerkfunctie is één van de belangrijkste doelstellingen van NDM.

***OD 1.1* – NDM is de cartograaf van het mobiliteitsecosysteem. Continu inventariseert en documenteert NDM de stakeholders, de activiteiten en de impact van het ecosysteem.**

Onze cartografische opdracht pakken we aan vanuit een holistische benadering. Het is daarbij allerminst de bedoeling om volledigheid na te streven, maar vooral de bedoeling om de complexe omgeving met zijn diverse dimensies, verbindingen en vertakkingen bloot te leggen. De verschillende kaarten die we maken van het systeem moeten in de eerste plaats bruikbaar en hanteerbaar zijn voor onszelf en voor onze leden.

Door het mobiliteitsecosysteem in kaart te brengen, kunnen we de verschillende actoren en hun rol in het systeem beter begrijpen en hun impact zichtbaar maken. Deze 'cartografische' opdracht is een eerste en noodzakelijke stap om beleid rond duurzame mobiliteit te ontwikkelen en om duurzame mobiliteitsoplossingen voor de toekomst te vinden.

Indicatoren

- Er is eind 2024 een raadpleegbare en constant evoluerende digitale landschapskaart van het mobiliteitsecoysteem. Die inventariseert het ecosysteem, is raadpleegbaar voor leden, brengt impact in kaart en brengt mensen met elkaar in contact.
- Er zijn incentives voor deelnemers om de landschapskaart te gebruiken en mee te onderhouden. Zoals het opsommen van vacatures, toekomstige vormingen, awards voor mobiliteitsprojecten, …

Acties 2023

- We geven het idee van de landschapskaart vorm en gaan op zoek naar financiering en samenwerkingsverbanden om het idee te verwezenlijken. (*zie projectfiche Landschapskaart p. 32*)
- We verzamelen continu gegevens over de sector en bewaren die gestructureerd met database- en servertoepassingen.
- We werven in 2023 een projectmedewerker aan die dit project coördineert en realiseert.

OD 1.2 – NDM is een open netwerk dat diverse stakeholders verbindt: middenveldorganisaties, bedrijven, academische instellingen, lokale en bovenlokale overheden.

In de loop van 2023 willen we bij NDM een traject afleggen dat gericht is op het creëren van een meer open organisatiestructuur en een verruiming van het netwerk. Dit betekent dat middenveldorganisaties die werken aan duurzame mobiliteit in 2023 al op een laagdrempelige manier lid kunnen worden van NDM. Daarnaast onderzoeken we ook hoe we een dienstverlening en daarop geënt lidmaatschap kunnen aanbieden aan andere doelgroepen, zoals onderzoekers, gemeentebesturen, bedrijven, middenveld, enzovoort. We willen deze organisatiestructuur in overleg met onze leden en met behulp van een degelijke stakeholdersbevraging realiseren.

Indicatoren

- Jaarlijks sluiten gemiddeld 10 organisaties aan als lid of toegetreden lid. Eind 2025 heeft NDM een 40-tal leden.

Acties 2023

- We organiseren een stakeholderbevraging die peilt naar de noden, wensen en ideeën van onze stakeholders.
- We herstructureren de organisatie op het niveau van de algemene vergadering met het oog op meer openheid en bottom-up-participatie. De statuten van NDM worden eind 2023 gewijzigd na een intensief participatief overlegproces met de leden en potentiële nieuwe leden en toegetreden leden.
- We werken een ‘code of conduct’ uit die uitlegt wat het betekent om (toegetreden) lid te zijn van Netwerk Duurzame Mobiliteit.
- We plukken het laaghangend fruit: organisaties die nu al aan alle voorwaarden voldoen om lid te worden van NDM, laten we in de loop van 2023 al toetreden. We verkennen en rekruteren actief.
- We diversifiëren de lidmaatschapsbijdrage met het oog op een verdere diversificatie onder de leden.

OD 1.3 – NDM is een inspirerende netwerkomgeving waarin changemakers die duurzame mobiliteit realiseren en/of mogelijk maken elkaar vinden en versterken.

NDM is dé verbinder van de sector rond de thematiek duurzame mobiliteit. We organiseren tal van activiteiten die onze stakeholders toelaten om elkaar te leren kennen, samenwerkingen aan te gaan, kennis en expertise te delen met elkaar. Via ons netwerk vergroten ze de zichtbaarheid van hun organisaties. Het creëren van deze formele netwerkmomenten is een doelstelling op zich, het creëren van een informele sfeer rondom deze netwerkmomenten evengoed.

Indicatoren

- NDM organiseert minimaal 10 bijeenkomsten (incl. vormingen) voor de diverse stakeholders in het netwerk en mikt daarmee op een bereik van minimaal 400 deelnemers in 2023.
- De medewerkers van NDM zijn aantoonbaar actief in verschillende netwerken en reiken ook actief uit naar andere sectoren.
- NDM hanteert een communicatieplan. Het communicatieplan maakt de communicatiestrategie duidelijk met een 10-tal meetbare indicatoren.

Acties 2023

- We werken in 2023 een nieuwe huisstijl uit die de koers van NDM veruitwendigt en kracht bij zet. We implementeren die in een communicatieplan en in de verschillende communicatie-instrumenten.
- We organiseren in 2023 een nieuwjaarsreceptie aansluitend op onze open algemene vergadering.
- We omkaderen onze vormingsactiviteiten steevast met informele netwerkmomenten.
- Onze medewerkers engageren zich actief in de volgende netwerken en netwerkorganisaties:

  Europees: European Mobility Week, Transport and Environment, Polis, Eurocities.

  Vlaams Middenveld: Bond Beter Leefmilieu, Reset Vlaanderen, CERA.

  Vlaamse overheid: VLM, VVSG, VSV.

  Academisch: Instituut Duurzame Mobiliteit (Ugent)
- Samen met onze leden betrekken we middenveldorganisaties in het Informatienetwerk Basisbereikbaarheid, we organiseren in 2023 4 bijeenkomsten.

OD 1.4 – NDM werkt aan competentieversterking van stakeholders in het netwerk en in het ruimer ecosysteem. Met een duidelijk vormingsaanbod bouwen we aan de capaciteit van ons netwerk van changemakers.

Met NDM ontwikkelen we in de komende jaren een vormingsaanbod dat gericht is op het versterken van de competenties van organisaties en stakeholders binnen het netwerk om zo de capaciteit van het middenveld en de sector te vergroten om duurzame mobiliteit te realiseren. Dit aanbod zal gericht zijn op het ontwikkelen van vaardigheden en kennis die nodig zijn om te werken aan duurzame mobiliteit en zal gericht zijn op de specifieke behoeften van organisaties en stakeholders in het netwerk.

Indicatoren

- NDM organiseert in 2023 minstens 5 vormende en competentieversterkende activiteiten.
- NDM organiseert 2000 deelnemersuren (#deelnemers x #uren vorming).
- NDM geeft in 2023 minstens 10 keer een lezing/vorming op vraag.

Acties 2023

- We organiseren in de loop van 2023 twee thematische webinars.
- We organiseren in 2023 8 collegagroepen waarin we telkens medewerkers uit verschillende organisaties met gelijkaardige profielen uitnodigen rond een specifiek thema.
- We organiseren in 2023 twee keer de vorming 'Introductie in Duurzame Mobiliteit' voor nieuwe medewerkers in de sector.
- We organiseren in 2023 minsten twee fysieke vormingen over diverse mobiliteitsthema's: burgerparticipatie en mobiliteit, transport justice, rurale mobiliteit, … Deze zijn inhoudelijk gekoppeld aan de beleidsthema's en projecten waar we mee bezig zijn.
- Als Vlaams coördinator van de Week van de Mobiliteit organiseren we in het voorjaar een infosessie rond de Week van de Mobiliteit voor mobiliteitsambtenaren. *(zie projectfiche Week van de Mobiliteit p. 33)*
- We organiseren in de loop van 2023 een studiedag/ inspiratiedag voor mobiliteitsprofessionals rond één of meerdere beleidsthema's waar we met NDM aan werken.
- We werken aan een vormingsaanbod dat onze strategie voor 2024 en verder op vlak van externe vorming verduidelijkt.
- Via onze communicatiekanalen promoten we NDM als gastspreker rond DuMo-thema's.

SD 2 – NDM plaatst duurzame mobiliteit bovenaan de maatschappelijke agenda.

Duurzame Mobiliteit bovenaan de maatschappelijke agenda krijgen is de drijfveer van NDM. Duurzame Mobiliteit realiseren is zoals we reeds eerder hebben geformuleerd een wicked problem met veel verschillende dimensies en invalshoeken. Thematisch is alles met alles gerelateerd. De vraag stelt zich welke invalshoeken de meest interessante zijn om potentieel de grootste hefboom richting duurzame transitie te zijn. Aan de hand van Theory of Change bouwen we strategieën uit met het oog op agendering van de thema's en op die manier van oplossingen voor duurzame mobiliteit. Deze opdracht houdt een complex samenspel in van detectie, kennisverwerving, lobbywerk en doelgerichte communicatie.

OD 2.1 – NDM detecteert en selecteert in het netwerk van changemakers beleidsthema's die de drijfveer van de organisatie in haar streven naar duurzame mobiliteit vormen.

Onze medewerkers houden de vinger aan de pols in het netwerk en detecteren de thematieken die leven. Vanuit deze detectie schuiven we prioriteiten naar voor en werken we aan strategieën om verandering te verwezenlijken. Bij het prioriteren van beleidsthema's stellen we onszelf drie belangrijke vragen:

1. Leeft het thema bij onze leden en in onze omgeving?
2. Heeft het thema voldoende potentieel om bij te dragen aan de realisatie van duurzame mobiliteit?
3. Hebben we intern de draagkracht en de capaciteit om het thema aan te pakken?

Indicatoren

- We bevragen onze stakeholders systematisch rond hun interesse voor specifieke beleidsthema's.
- Het beleidsteam van NDM komt minimaal 10 keer samen in 2023.

Acties 2023

- In de projectgroepen en overlegstructuren van NDM werken we met kwaliteitsinstrumenten die een cyclus nastreven van plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen. Door onze leden en stakeholders daarbij continu te bevragen gaan we op zoek naar potentiële beleidsthema's waarrond we werken.
- We organiseren een maandelijks beleidsteam met de beroepskrachten om te selecteren en te prioriteren. We zetten per thematiek een ToC op die ons ondersteunt om vorm te geven aan onze acties en projecten.
- In functie van de geselecteerde beleidsthema's brengen we experts uit ons netwerk samen om de thema's verder te verdiepen in thematisch overleg.

OD 2.2 – NDM bouwt een kenniscentrum uit dat relevante informatie m.b.t. duurzame mobiliteit bijeen brengt, ontsluit en borgt.

Een belangrijke stap om thematisch te werken is het ontwikkelen, ontsluiten en borgen van kennis. Met NDM engageren we ons om die rol op te nemen in het netwerk.

Indicatoren

- Onze landschapskaart leidt toe naar academisch onderzoek rond DuMo.
- Onze landschapskaart bevat een up-to-date overzicht van beleidsveranderingen rond DuMo.
- NDM zet jaarlijks twee kleinschalige onderzoeken op rond DuMo.
- NDM participeert jaarlijks in één grotere studie of één groter onderzoek rond DuMo.
- NDM stelt een 'monitor duurzame mobiliteit' ter beschikking die de kennis rond DuMo en de voortgang van de verwezenlijking van DuMo bundelt en zichtbaar maakt.

Acties 2023

- Onze medewerkers stappen in de rol van beleidsexpert. Ze verdiepen zich in de loop van 2023 in één of meerdere beleidsthema's. NDM moedigt hen actief aan om zich te vormen en bij te scholen.
- We ontwikkelen een strategie op om kleinschalige onderzoeken rond DuMo te verwezenlijken: verkenning van de markt op overheidsopdrachten, dialoog met onderzoeksinstellingen, …
- In het kader van het Erasmus+ project Na(h)da onderzoeken we aan de hand van de LaMA-methodiek op welke manier basisbereikbaarheid en kernversterking thematisch gekoppeld kunnen worden. *(zie projectfiche Na(h)da p. 27)*
- We onderzoeken of er internationale good practices bestaan rond een 'nabijheidsbudget voor iedereen' en bundelen die informatie in een voor beleidsmakers bruikbaar instrument.
- We nemen onze rol op als projectpartner in het PWO-project Evenementenmobiliteit van het KdG-expertisecentrum Publieke Impact. Naast het ondersteunen van het onderzoek, schrijven we 4 artikels over het thema en zorgen we voor disseminatie (studiedag) van de onderzoeksresultaten.
- We zorgen voor de jaarlijkse update van de monitor duurzame mobiliteit.
- We informeren onze leden maandelijks over beleidsthema's met de maandelijkse mailing 'Update Beleid'.

OD 2.3 – NDM is aanwezig in het maatschappelijk debat en zet duurzame mobiliteit met een positief en verbindend narratief op de kaart.

Er is moeilijk een thema te bedenken dat meer mensen beroert en aanbelangt dan mobiliteit. Iedereen heeft wel een mening over de auto, de fiets, het openbaar vervoer en de file. Bij momenten is het debat sterk gepolariseerd, denk maar aan de recente protesten rond 'Good Move', het mobiliteitsplan voor het Brussels hoofdstedelijk gewest. Met NDM zullen we het belang van duurzaamheid naar voor blijven schuiven als het cruciale criterium om over mobiliteit na te denken. Daarnaast ontwikkelen we een strategie die inzet op verbinding en vermenselijking. Mensen zijn niet of voetganger of fietser of chauffeur of OV-gebruiker. Identiteit is een complex en meerlagig gegeven. Polarisatie rond mobiliteit wortelt dikwijls dieper in gevoelens van onzekerheid en onrechtvaardigheid. Met een bescheiden en open houding werken we aan een verbindend narratief om het gesprek over duurzame mobiliteit te voeren, zonder daarbij een kritische houding uit de weg te gaan. Vanuit die houding werken we verder aan onze visie en aan onze standpunten.

Indicatoren

- NDM hanteert een communicatieplan. Het communicatieplan maakt de communicatiestrategie duidelijk met een 10-tal meetbare indicatoren.

Acties 2023

- We zetten een perswerking op die de verspreiding van de standpunten van NDM mogelijk maakt en versterkt.
- Onze beleidsexperts zijn aanwezig in het maatschappelijk debat rond DuMo. Zij zijn woordvoerder voor NDM op hun expertiseterrein. We ontwikkelen een 'social media policy' die helder maakt op welke manier de medewerkers sociale media kunnen gebruiken m.b.t. DuMo-thema's.
- We nodigen gastcolumnisten, -experts en -journalisten uit om te publiceren via onze kanalen.
- We zetten in op publicatie via andere gespecialiseerde kanalen zoals bvb. de verkeersspecialist of de magazines van onze leden.
- Via onze website zorgen we voor nieuwsfeed in diverse vormen: artikels, podcasts, video, …
- We zetten DuMo op de kaart door te participeren in overleg- en adviesorganen zoals MORA (Mobiliteitsraad van Vlaanderen) en VFV (Vlaams Forum Verkeersveiligheid).

OD 2.4 – NDM zet een lobbywerking op die door gesprek met beleidsmakers de missie van NDM realiseert.

In afwachting van politieke besluitvorming die consequent voor duurzame mobiliteit kiest, zien we het als onze verantwoordelijkheid om actief te lobbyen. We reiken beleidsmakers daarbij degelijke en betrouwbare informatie aan over het thema en formuleren beleidsaanbevelingen die politieke besluitvorming kunnen ondersteunen. Om die doelstelling te realiseren zullen we in de loop van 2023 ook verkennend onderzoek doen m.b.t. federale en Brusselse besluitvorming.

Indicatoren

- We kunnen jaarlijks minstens 5 evoluties duiden die het resultaat zijn van ons lobbywerk.

Acties 2023

- We leggen de laatste hand aan ons memorandum in het kader van de verkiezingen 2024.
- Onze beleidsexperts gaan in gesprek met de studiediensten van alle politieke partijen in het Vlaams Parlement over het memorandum.
- We zetten de wijziging van het 'decreet mobiliteitsverenigingen' bovenaan de politieke agenda. We ijveren voor een vertienvoudiging van de middelen voor het mobiliteitsmiddenveld en realiseren op die manier een miljardenbesparing voor de overheid.

SD 3 – NDM is een incubator voor innovatie en experiment die met een projectloket kruisbestuiving en coalities opzet om de mobiliteit van de toekomst te organiseren.

“Roads… where we’re going we don’t need roads“ (Dr. Emmett Brown). Een groot deel van de oplossing van ‘het wicked problem duurzame mobiliteit’ moet op dit moment nog bedacht worden. Netwerk Duurzame Mobiliteit ontwikkelde pre-corona de LaMA-methodiek, wat staat voor Laboratoria Mobiele Alternatieven, een cocreatieve methodiek waarmee burgers betrokken worden in mobiliteitskwesties. Om de mobiliteitsuitdagingen aan te pakken zullen we niet één lama nodig hebben, maar een hele kudde die qua proporties niet moet onderdoen voor de kudde gnoes die jaarlijks door de Serengeti trekt[4]. Er is een nood aan honderden, zoniet duizenden innovatie oplossingen, experimenten en projecten die met de droom van duurzame mobiliteit voor ogen de utopie realiseert.

We stellen gelukkig vast dat er al heel veel projecten zijn op alle mogelijke niveaus die werken aan duurzame mobiliteit. Het is niet onze ambitie om een ‘projectmachine’ te worden die de ene innovatieve oplossing na de andere produceert. Het is wel onze ambitie om de rol van incubator op te nemen: kenner van methodieken, matchmaker tussen potentiële partners, ontsluiter van subsidie-oproepen, steevast duwer, trekker als niemand anders de handschoen opneemt. Centraal in onze visie staat het idee dat de innovatie op mensenmaat moet zijn: veilig, bruikbaar, rechtvaardig, toegankelijk en gezond. Participatie en cocreatie zijn rode draden doorheen onze projectwerking.

Projectwerking, gebouwd op een stevig fundament

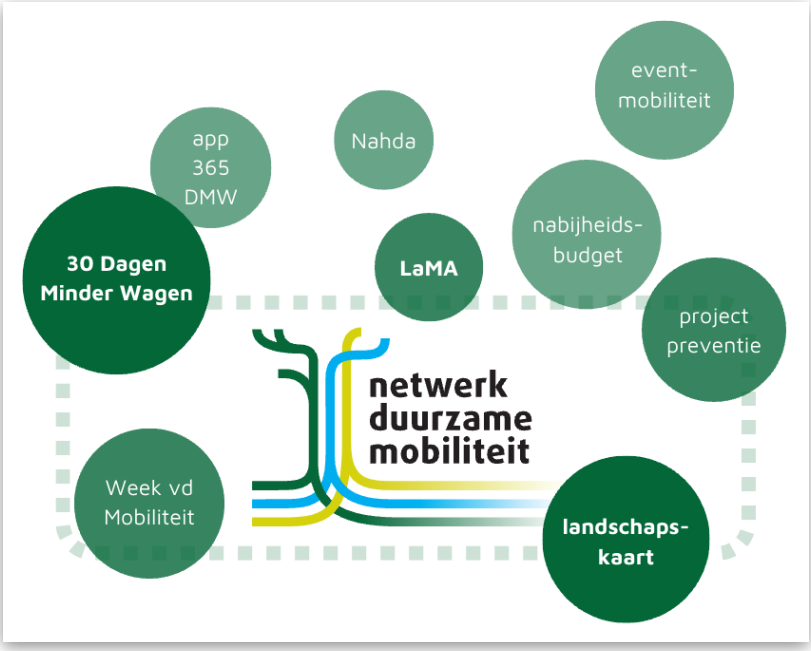

[4] https://www.expertafrica.com/tanzania/info/serengeti-wildebeest-migration

OD 3.1 – NDM is een expert op vlak van projectmanagement, innovatie, participatie en cocreatie en linkt die kennis met mobiliteit.

Het aanpakken van transitiethema's vraagt niet enkel om een doorgedreven kennis van beleidsthema's, maar ook om een specifieke kennis en competentie rond projectmanagement as such. Met NDM verdiepen we ons in die specifieke kennis rond transitiemanagementtechnieken. We werken stelselmatig verder aan de ontsluiting van die kennis via onze communicatiekanalen, activiteiten en medewerkers.

Indicatoren

- De website van NDM ontsluit de kennis van NDM rond transitiemanagement.
- Eind 2024 is er een projectloket dat onze leden ondersteunt om DuMo-projecten op te zetten.

Acties 2023

- NDM verdiept zichzelf in methodieken rond procesfacilitering en projectmanagment. We inventariseren diverse methodieken en leiden onze projectcoördinatoren op om er mee aan de slag te gaan: vitale coalities, ecosysteemmanagement, green deals, …
- We zetten in op vorming voor onze medewerkers om de rol van procesfacilitator en projectexpert op diverse manieren op te nemen.
- We zetten in 2023 de eerste stappen richting een projectloket dat de expertise van onze projectcoördinatoren ter beschikking stelt van het netwerk.
- We bundelen good-practices voor projectmanagement in onze landschapskaart. (*zie projectfiche Landschapskaart p. 32*)
- Onze projectmedewerkers komen uit hun kot en stellen op diverse manieren hun opgedane ervaring met projectmanagement ter beschikking van het netwerk: via pitches, via sociale media, …

OD 3.2 – NDM brengt projectoproepen van overheden en andere fondsenverstrekkers in kaart en ontsluit die voor het netwerk.

Met NDM willen we verschillende overheden en fondsenverstrekkers ondersteunen bij de bekendmaking van hun projectoproepen. Het idee van Quadruple Helix -samenwerkingsverbanden tussen overheden, middenveld, kennisinstellingen en bedrijven, zetten we op die manier kracht bij.

Indicatoren

- NDM ontsluit minimaal 20 projectoproepen relevant voor het opzetten van DuMo-projecten voor het netwerk.

Acties 2023

- We zetten subsidie-oproepen van overheden op diverse manieren in de kijker via onze communicatiekanalen. Onze leden krijgen toegang tot een projectsubsidiekalender.
- We communiceren actief naar organisaties zoals MOW, Vlaio, Vleva en de Koning Boudewijnstichting over ons engagement op vlak van ontsluiting van projectoproepen. Op die manier versterken we de samenwerking met het oog op verspreiding van oproepen.

OD 3.3 – NDM is de 'matchmaker' van de sector.

Via ons projectloket brengen we met NDM organisaties met elkaar in contact. Dat doen we in de eerste plaats door de formele en informele netwerkevenementen die we organiseren (*zie SD1 p. 11*). Daarnaast experimenteren we met specifieke methodieken die organisaties met elkaar in contact brengen: schrijfmarathons, speeddating, projectparty's, ...

Indicatoren

- NDM is trekker van minimum 5 DuMo-projecten. (*zie projectfiches pp. 27-34*)
- NDM ondertekent jaarlijks minimaal 20 steunbrieven voor projecten.

Acties 2023

- De verschillende projecten van NDM worden aansluitend bij het actieplan toegelicht met een one-pager. (*zie projectfiches pp. 27-34*)
- NDM zoekt per nieuw project naar de meest aangewezen partners en maakt intern de oefening of een actieve rol van NDM vereist is.
- In de samenwerking met Artevelde Hogeschool rond onze landschapskaart gaan we op zoek naar innovatieve oplossingen voor duurzame matchmaking.

OD 3.4 – NDM streeft naar verduurzaming van projecten en trekt zich actief terug uit die projecten waar een duurzame oplossing NDM niet langer nodig heeft.

Het is een uitgangspunt dat de projecten waaraan we werken een duurzaam karakter moeten kunnen krijgen op langere termijn. Bij aanvang van projecten besteden we actief aandacht aan het idee van verduurzaming. Onszelf overbodig maken is daarbij in veel gevallen een uitgangspunt, met als ultiem streven het overbodig worden van NDM als organisatie op zich.

Indicatoren

- Jaarlijks ronden we één of meerdere projecten af en illustreren we de duurzame verandering die is gerealiseerd.
- We ronden in 2023 het project 'Ons Buurtpunt' af en geven de verduurzaming ervan door aan CERA foundation.

Acties 2023

- Met het oog op verduurzaming betrekken we andere organisaties in de uitvoering van onze overheidsopdracht rond fietsroutekaarten bij de provincie Oost-Vlaanderen. (*zie projectfiche LaMA p. 31*)
- We ondersteunen de verduurzaming van onze projecten met een communicatieplan en een pakket van instrumenten die het mogelijk maken om de slagkracht van de projecten te verhogen.

SD 4 – NDM is op een duurzame manier georganiseerd.

Ons engagement om te werken aan een duurzame mobiliteit trekken we ook consequent door in de manier waarop we ons organiseren. Die duurzame organisatie komt tot stand door een duidelijke keuze voor bottom-up aangestuurde processen waarbij de leden als eigenaars van de organisatie centraal worden gesteld. De keuzes die we met NDM maken rond interne organisatie, dienen dit uitgangspunt.

OD 4.1 – NDM wordt goed bestuurd.

Met NDM maken we in de komende jaren werk van goed bestuur. De doelen en resultaten die we willen behalen maken we transparant aan de hand van een aantal duidelijke instrumenten. Op die manier leggen we verantwoording af en organiseren we de cruciale betrokkenheid die nodig is om een netwerkorganisatie uit te bouwen. Een belangrijk credo daarbij is dat onze leden de eigenaars zijn van onze organisatie. Wat we doen, doen we samen met hen. Tegelijk zorgen we ervoor dat een team van competente beroepskrachten de slagkracht krijgt om op een effectieve manier de acties te realiseren vanuit een idee van zelfsturing, gedeeld leiderschap en eigenaarschap over de eigen verantwoordelijkheden.

Indicatoren

- NDM hanteert een meerjarig beleidsplan dat de basis vormt voor de ontwikkeling van de organisatie en het fundament is voor beslissingen. Het wordt transparant gedeeld met overheden, leden en partnerorganisaties.
- NDM hanteert een organogram dat duidelijk maakt wie welke verantwoordelijkheden heeft en wie welke beslissingen kan maken. Eigenaarschap en bottom-up participatie van de stakeholders zijn daarbij sleutelbegrippen.
- NDM komt zijn wettelijke verplichtingen na en communiceert hierover op een transparante manier naar stakeholders. Noodzakelijke instrumenten zijn up-to-date en raadpleegbaar: arbeidsreglement, statuten, intern reglement, preventieplan, GDPR-policy, wettelijke verzekeringen, …
- NDM hanteert een dubbele analytische boekhouding en rapporteert met een financieel verslag naar de algemene vergadering en subsidiërende overheden. Met een begroting worden beleidsplannen en actieplannen getoetst op haalbaarheid.

Acties 2023

- We zetten een rollend werkdocument op dat de voortgang van het actieplan vertaalt in een duidelijke werkverdeling voor de beroepskrachten.
- We organiseren in 2023 minimaal vier bestuursvergaderingen.
- We organiseren in 2023 minimaal twee bijeenkomsten van de Algemene Vergadering.
- We herwerken in 2023 onze statuten en ons intern reglement met het oog op de toetreding van diverse stakeholders tot de beslissingsstructuur van de organisatie.
- We organiseren een update van ons GDPR-beleid.

OD 4.2 – NDM hanteert een HR-beleid dat NDM op de kaart zet als een aantrekkelijke en betrouwbare werkgever waarbij mensen levenslang kunnen leren. NDM werft competentiegericht aan en laat talenten groeien en bloeien.

De ontwikkeling van een organisatie valt of staat met competente en gemotiveerde medewerkers. Netwerk Duurzame Mobiliteit investeert in de medewerkers zodat zij gemotiveerd en betrokken zijn en blijven. “Samen organiseren voor transitie!”, wordt de motor voor de motivatie van onze medewerkers. Al onze medewerkers zullen in de loop van 2023 de kans krijgen om thematische beleidsexpertise op te bouwen. Het realiseren van duurzame mobiliteit is wat de medewerkers van NDM met elkaar verbindt, waaruit ze inspiratie putten en wat hen drijft om bij NDM te werken. ‘Levenslang leren’ is daarbij een uitgangspunt.

Indicatoren

- Medewerkers spenderen gemiddeld 2 weken werktijd (a rato van de tewerkstellingsbreuk) aan bijscholing en vorming. In het eerste werkjaar is dit een volledige werkmaand.
- Het loonbeleid dat de barema’s van PC 329.01 volgt, is transparant. NDM hanteert aantrekkelijke baremaschalen en is op die manier een competitieve werkgever in de non-profit-sector.
- Vacatures focussen op competenties en talenten en zetten NDM in de markt als werkgever bij wie je (levenslang) kan leren.

Acties 2023

- We verankeren de gewijzigde aanpak in het beleid ook in een vernieuwing van het medewerkersbeleid. Een verschuiving van een aanpak vanuit functies richting een aanpak met rollen is daarbij het uitgangspunt. De bestaande functieprofielen worden begin 2023 in die zin aangepast. We zetten daarbij ook het loonbeleid op punt.
- Medewerkers worden gestimuleerd om levenslang te leren en om NDM te gebruiken als een plek die bijdraagt aan hun persoonlijke ontwikkeling. We reserveren in de begroting €1000 per FTE en geven onze medewerkers gemiddeld 2 werkweken in de loop van 2023 om zich bij te scholen.
- Met een planningsgesprek in februari 2023 wordt voor elke medewerker concreet gemaakt wat hun rol is in de organisatie, wat de verwachtingen zijn en hoe de beschikbare tijd aan in te vullen taken kan besteed worden.
- Aan de hand van functioneringsgesprekken in de periode mei/juni kunnen de medewerkers en de leidinggevende suggesties doen om het functioneren te verbeteren.
- Het team van NDM reflecteert in het jaarlijks actieplan rond de verwachtingen, de verantwoordelijkheden en de taakverdeling.
- Ook de exit van medewerkers is goed omkaderd. We organiseren gesprekken bij uitdiensttreding. Vertrek wordt ook informeel gevierd. Onze oud-medewerkers blijven op die manier ambassadeurs van NDM.

OD 4.3 – NDM is een dynamische en ondersteunende werkomgeving en wordt gekenmerkt door een teamcultuur waarin collega's voor elkaar door het vuur gaan.

Even cruciaal als het investeren in het persoonlijk ontwikkelingstraject van medewerkers, is de investering in de teamcultuur en in de werkomgeving van Netwerk Duurzame Mobiliteit. Door in te zetten op een positieve en ondersteunende teamcultuur laten we NDM uitgroeien tot een warme en dynamische werkplek waarin de medewerkers eigenaar zijn van hun taken en verantwoordelijkheden.

In het voorjaar van 2023 zal het team onder leiding van een extern deskundige een traject aangaan om te reflecteren rond de manier van samenwerken. Gestoeld op principes van sociocratie willen we een dynamiek van zelfsturing en gedeeld leiderschap organiseren.

Indicatoren

- De werkplek is ergonomisch ingericht en werkt inspirerend.
- Ook de fun is georganiseerd: een afterwork, een teametentje, een jaarlijkse biljartwedstrijd tegen de collega's van Trage Wegen, …
- NDM bundelt in een arbeidsreglement afspraken met de medewerker en hanteert een globaal preventieplan.

Acties 2023

- We organiseren maandelijks een teamvergadering om het werk te organiseren.
- NDM organiseert maandelijks een beleidsteam rond de te volgen strategie m.b.t. actuele beleidsthema's en mobiliteitsprojecten.
- In een team-2-daagse in juni wordt actief gewerkt aan de teamcultuur, zowel formeel als informeel.
- NDM gebruikt de principes van Sociocratie om aan zelfsturing en gedeeld leiderschap te werken.

OD 4.4 – NDM zet in op integrale kwaliteitszorg.

Zoals we al formuleerden in de inleidende tekst bij deze strategische doelstelling is het onze ambitie om processen bottom-up te organiseren en te faciliteren rondom de ideeën van onze leden en andere stakeholders. Dat betekent dat we hen betrekken bij alle facetten van de besluitvormingsprocessen van NDM: planning, uitvoering, evaluatie en bijsturing. Op die manier garanderen we een constant streven naar kwaliteitsverbetering.

Indicatoren

- De activiteiten van NDM worden systematisch geëvalueerd met de deelnemers.
- Het beleidsplan wordt concreet gemaakt met een actieplan en een jaarverslag.

Acties 2023

- Met een actieplan 2023 maken we transparant op welke manier NDM wordt georganiseerd.
- In een jaarverslag en een financieel verslag 2022 rapporteren we aan onze stakeholders over de voortgang van het beleid.
- In het voorjaar van 2023 organiseren we een stakeholdersbevraging die een houvast biedt om de toekomst van het NDM verder uit te tekenen.
- In het najaar van 2023 organiseren we een plannamiddag met de leden. We evalueren met hen de werking van NDM en formuleren ideeën voor de toekomst.
- We volgen de voortgang van ons actieplan 2023 in een rollend werkdocument. Het document maakt concreet wat wordt gerealiseerd op het terrein, wie welke verantwoordelijkheden heeft, hoe de activiteiten en acties worden geëvalueerd.

Overzicht van onze projecten

Na(h)da

Na(h)da is een internationaal samenwerkingverband tussen Nederlandse, Belgische, Oostenrijkse en Duitse organisaties die onderzoek doen naar de uitbouw van Buurtpunten. NDM stapte in 2020, samen met het Innovatiesteunpunt Landbouw en Platteland, in het project. Het project onderzoekt op welke manier de uitbouw van buurtpunten (Nahda-centra in Duitsland) kernversterkend kunnen werken in een rurale context.

In 2023 zal NDM in samenwerking met het innovatiesteunpunt een cocreatief verkennend onderzoek doen naar de connectie tussen basisbereikbaarheid en kernversterking. Door het inzetten van onze LaMA-methodiek in drie specifieke contexten willen we voor drie rurale gemeenten een toekomstbeeld scheppen van het dorpsplein: Hoe ziet een Hoppinpunt eruit? Hoe is de lokale dienstverlening met een Hoppinpunt geconnecteerd? Welke rol speelt het buurtpunt in de mobiliteit? Hoe leggen burgers de eerste en laatste mijl af en wat hebben ze daarvoor nodig? ...

Doelstellingen

- Pionierswerk met bottom-up betrokkenheid bij basisbereikbaarheid.
- Bouwen aan kwalitatieve mobiliteit en dus aan veerkrachtige dorpen op het platteland.
- De link tussen lokale economie en DuMo onderzoeken.
- Rurale mobiliteit, ruimtelijke verneveling en kernversterking als thematieken agenderen.
- Bewustmaken van de burgers die betrokken zijn bij het participatief project.

Acties

- We zetten een focusgroep op waarbij experten uit het mobiliteitsmiddenveld mee kunnen nadenken over de probleemstelling, de methodiek en de resultaten van het onderzoek. Mogelijke partners zijn VLM, Mobipunt vzw, Innovatiesteunpunt Platteland, CERA, ...
- We gaan een samenwerking aan met drie rurale gemeenten in Vlaanderen en zetten in overleg een participatief traject op.
- We bevragen de huidige mogelijkheden en de bijhorende drempels en noden die de bewoners van rurale dorpen ervaren op vlak van mobiliteit a.d.h.v. de LaMA-methodiek. Die burgers worden zowel één-op-één als in groep bevraagd.
- We vertalen de resultaten van het onderzoek naar aanbevelingen aan bovenlokaal bestuur, aan De Lijn als trekker van de uitvoering van het decreet basisbereikbaarheid en aan andere instanties voor het kunnen opzetten van bijkomend onderzoek. Daarnaast communiceren we de resultaten naar de betreffende gemeenten.

Internationale partners: SPES (DUI), SPES (AU), Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (NL),

Lokale partnerschappen: consortium in de maak

Financiering: subsidie Erasmus+

30 Dagen Minder Wagen

In 2022 vond de eerste editie van 30 Dagen Minder Wagen plaats, een campagne die mensen aanzet tot gedragsverandering en die beleidsmakers ondersteunt met aanbevelingen om gedragsverandering mogelijk te maken. 6509 deelnemers gingen de uitdaging aan om zich in de maand juni zo min mogelijk met de eigen wagen te verplaatsen. En dat lukte. 6 op de 10 deelnemers nam maximaal 4 dagen de wagen. Samen zorgden de deelnemers voor 166.000 autoloze dagen. Daarmee spaarden ze maar liefst 137 ton CO2 uit.

In 2023 bouwen we verder op de basis die gelegd is. Door de campagne elk jaar te herhalen en verder te versterken maken we van 30 Dagen Minder Wagen een vaste waarde die steeds meer deelnemers aantrekt. Zo hebben we met de campagne een steeds grotere impact op het verplaatsingsgedrag in Vlaanderen en Brussel. Heel concreet maken we in 2023 ook groepsinschrijvingen mogelijk. Organisaties kunnen collectief aansluiten en vormen zo hun eigen community van changemakers die elkaar motiveren.

Doelstellingen

- 30DMW zorgt voor een verandering in het verplaatsingsgedrag van zoveel mogelijk deelnemers door met de juiste ondersteuning hun verplaatsingsgewoonten een maand lang te doorbreken.
- We onderzoeken samen met de deelnemers van 30DMW welke drempels een modal shift in de weg liggen.
- Op basis van de reflecties die voortkomen uit onze bevragingen formuleren we beleidsaanbevelingen die DuMo faciliteren.

Acties

- We zetten in op groepsinschrijvingen met een nieuwe communicatiestrategie en een aangepaste inschrijving op de website.
- We maken de lancering van de campagne bekend en werven 15.000 deelnemers aan de hand van een sterke perswerking en grote sociale media campagne op onze eigen kanalen, die van onze 9 strategische partners, onze cofinancierders, en minstens 20 andere organisaties.
- We ondersteunen de deelnemers in de aanloop van en tijdens de maand juni om zich zo min mogelijk met de eigen wagen te verplaatsen aan de hand van concrete tips in onze nieuwsbrieven en goedkope formules voor duurzame modi.
- We onderzoeken samen met de deelnemers welke drempels zij ervaren tijdens de uitdaging aan de hand van surveys voor, tijdens en na de campagne, maar ook in focusgroepen om dieper in te gaan op bepaalde thema's.
- We formuleren beleidsaanbevelingen op basis van de inzichten die hieruit voorkomen en toetsen deze af om te verzekeren dat ze gedragen zijn door de deelnemers.
- We maken de gedragen beleidsaanbevelingen bekend:

  binnen onze sector met gerichte communicatie en een inspiratiedag om de inzichten te vertalen naar concrete acties,

  bij onze deelnemers met laagdrempelige communicatie in onze nieuwsbrieven en bij het brede publiek met een sterke perswerking.

Strategische Partnerschappen: Autodelen.net, Bond Beter Leefmilieu, Fietsersbond, Mobiel 21, Mpact, Trage Wegen, TreinTramBus en de Voetgangersbeweging, VUB-Mobilise, De Lijn, NMBS

Cofinanciering: VDK, Blue-bike, Cambio, O2O.

Meer info: www.30dagenminderwagen.be

Make the Shift

Als samenleving hebben we nood aan een modal shift van automobiliteit naar duurzamere vormen van mobiliteit: te voet, met de fiets, met het openbaar vervoer, met deelauto's, ...

Duurzame mobiliteit realiseren is enkel mogelijk als er ook een paradigmashift komt. Als samenleving moeten we erin slagen om mensen mee te krijgen in een positief en verbindend verhaal rond duurzame mobiliteit. Gedragsverandering realiseren doe je niet enkel met de bouw van infrastructuur, maar doe je ook door actief in te zetten op de verandering van het gedrag as such. Tijdens de campagne 30 Dagen Minder Wagen groeide het idee bij onze leden en partnerorganisaties om een app te bouwen die weggebruikers toelaat om hun verplaatsingsgedrag in kaart te brengen. Zowel VUB-Mobilise als De Lijn spelen met het idee om dit idee concreet te maken.

Samen met De Lijn en VUB werd in december een vooraanmelding ingediend als Europees Project in het EFRO subsidieprogramma. NDM engageert zich graag in het project als communitybouwer die via de communicatiekanalen van 30 Dagen Minder Wagen mensen in contact kan brengen met de app.

Doelstellingen

- Verduurzaming van de campagneresultaten van 30DMW door te bouwen aan een community van bewuste weggebruikers die werkt aan 365 dagen minder wagen.
- Verdieping van het citizen Science-idee in 30DMW: burgers zijn zelf de wetenschappers die vanuit hun ervaringen conclusies formuleren en beleidsaanbevelingen doen.

Acties

- We werken het project verder uit en gaan op zoek naar financiering om het idee te verwezenlijken.

Strategische Partnerschappen: De Lijn, VUB-Mobilise

Financiering: potentiële subsidie EFRO-programma

LaMA (Laboratoria Mobiele Alternatieven)

Veel complexe mobiliteitsproblemen zijn moeilijk alleen en van bovenaf op te lossen. Het is essentieel om wie de openbare ruimte gebruikt ook te betrekken bij het zoeken naar manier om ze te verbeteren. LaMA promoot cocreatie met burgers om mobiliteitsvraagstukken aan te pakken. Mensen die er leven, wonen en werken beschikken immers over informatie die beleidsmakers en experts vaak over het hoofd zien.

Met Netwerk Duurzame Mobiliteit willen we onze kennis rond participatie en cocreatie blijven voeden met kleinschalige experimenten en processen die we bottom-up opzetten. De beste manier om te leren over het onderwerp, is immers door zelf te doen.

Doelstellingen

- Participatie en cocreatie als noodzakelijke instrumenten voor de realisatie van DuMo ontwikkelen.
- Onze eigen kennis en ideeën rond burgerparticipatie en cocreatie verdiepen en verruimen door actief experiment.

Acties

- Met een vormingstweedaagse 'burgerparticipatie en mobiliteit' brengen we een groep experts samen rond de thematiek.
- We begeleiden in 2023 drie LaMA-trajecten in Oost-Vlaamse gemeenten. De trajecten gaan op zoek naar oplossingen voor onveilige fietsknooppunten geïdentificeerd met de Fietstrack van het Instituut Duurzame Mobiliteit (Ugent).
- We begeleiden in het kader van ons Nahda-project drie cocreatieve processen in landelijke gemeenten waarbij we samen met burgers en het gemeentebestuur oplossingen formuleren voor rurale mobiliteit.
- We trachten een cocreatief project op te zetten in samenwerking met de Lijn rond de ombouw van een lijnbus voor fietsers.

LaMA
Laboratoria Mobiele Alternatieven

Strategische Partnerschappen: Instituut Duurzame Mobiliteit Ugent, Provincie Oost-Vlaanderen, Voetgangersbeweging, Consortium Nahda, De Lijn.

Financiering: Provincie Oost-Vlaanderen (en Oost-Vlaamse gemeentes), Erasmus+

Landschapskaart

Een deel van de complexiteit van het 'wicked problem duurzame mobiliteit' schuilt in de complexiteit van het ecosysteem van individuen en organisaties die werken rond het thema. Met NDM willen we de organisatie worden die dat complex mobiliteitsecosysteem in kaart brengt en de impact ervan zichtbaar maakt. De kennis die we verzamelen over het ecosysteem is nodig om in te zetten op verbinding tussen stakeholders en versterking van stakeholders in dat netwerk. De uitbouw van deze netwerkfunctie is één van de belangrijkste doelstellingen van onze organisatie.

Die cartografische opdracht pakken we aan vanuit een holistische benadering. Het is daarbij allerminst de bedoeling om volledigheid na te streven, maar vooral de bedoeling om complexe omgeving met zijn diverse dimensies, verbindingen en vertakkingen bloot te leggen. De verschillende kaarten die we maken van het systeem moeten in de eerste plaats bruikbaar en hanteerbaar zijn voor onszelf en voor onze leden.

In essentie behoort deze opdracht tot de kerntaken van NDM. Het is dan ook uitdrukkelijk de bedoeling om dit engagement te verankeren in de werking van NDM. Een projectaanpak wordt ingezet omdat we momenteel niet over voldoende middelen en kennis beschikken om deze opdracht uit te voeren.

Doelstellingen

- Eind 2024 is er een raadpleegbare en constant evoluerende digitale landschapskaart van het mobiliteitsecoysteem. Die inventariseert het ecosysteem, is raadpleegbaar voor leden, brengt impact in kaart en brengt mensen met elkaar in contact.

Acties

- We geven het idee van de landschapskaart vorm en gaan op zoek naar financiering en samenwerkingsverbanden om het idee te verwezenlijken. We werken een strategie uit om het project stapsgewijs te realiseren.
- We starten met het verzamelen van relevante informatie voor de landschapskaart: organisaties, personen, onderzoek, projecten, projectoproepen, perscontacten, ...
- We ontwikkelen incentives voor leden en stakeholders om het instrument te gebruiken: vacatures, inschrijftool, awards, events, beleidsagenda, ... Op die manier organiseren we een systeem dat zichzelf voedt.

Strategische partnerschappen: Artevelde Hogeschool

Financiering: te vinden

Week van de Mobiliteit

De Week van de Mobiliteit is een sterk en bekend merk. Met NDM zijn we sinds vele jaren de nationale coördinator van de EUROPEANMOBILITYWEEK die in Europa en daarbuiten jaarlijks van 16 tot 22 september wordt georganiseerd.

Tot in 2021 werd onze mobiliteitscampagne opgehangen aan de week van de mobiliteit. Door de keuze voor een het nieuwe campagnemodel 30 Dagen Minder Wagen ligt de focus van onze campagne niet langer op de Week van de Mobiliteit. Desalniettemin zijn we ervan overtuigd dat concepten zoals Autoloze Zondag en Strapdag noodzakelijk blijven om mensen aan te zetten tot gedragsverandering. We grijpen het momentum aan om quasi van een wit blad na te denken over Week van de Mobiliteit: we herdenken onze eigen rol, we peilen naar ideeën van organisatoren, we ontwikkelen nieuwe communicatiestrategieën, ...

Doelstellingen

- Als nationaal coördinator van de EUROPEANMOBILITYWEEK ondersteunen we steden en gemeenten om communicatie te voeren rond de week van de mobiliteit.
- Met de week van de mobiliteit versterken we onze eigen positie van netwerkbouwer tussen Europa, lokale overheden en onze lidorganisaties.

Acties

- We leiden toe naar een communicatiepakket en naar de Europese Database van de EUROPEANMOBILITYWEEK en naar de EUROPEANMOBILITYWEEK-Awards.
- We participeren in de netwerk- en overlegmomenten in het kader van de EUROPEANMOBILITYWEEK.
- We organiseren in het voorjaar een infomoment voor steden en gemeenten rond de 'Week van de Mobiliteit'.
- Tijdens de week van de mobiliteit creëren we persaandacht voor de initiatieven en voor DuMo.
- We gaan op zoek naar financiering om onze rol als nationaal coördinator te versterken en uit te bouwen.

Financiering: te vinden

Strategische partners: Eurocities

Traject preventie

Het mobiliteitsmiddenveld opereert in een enorm grote en sterk geprofessionaliseerde sector waarin ook overheden en op winst gerichte vennootschappen actief zijn. De werkdruk in onze organisaties ligt door deze spreidstand hoog. Tegelijk is de 'war for talent' in de sector bijzonder groot. De privé-markt en overheden zijn in staat om arbeidsvoorwaarden te bieden die voor onze organisaties niet haalbaar zijn. De combinatie van al deze factoren zorgt er voor dat we niet altijd in staat zijn om voldoende kwaliteit en continuïteit te garanderen. Met dit project gaan we op zoek naar een creatief en duurzaam antwoord op deze problematiek.

Vertrekkend vanuit het menselijk potentieel van onze organisaties en vanuit onze eigen sterktes willen we het mobiliteitsmiddenveld nog meer op de kaart zetten als een creatieve, flexibele en inspirerende sector om in te werken. NDM neemt een rol op als verbinder en versterker. Met drie organisaties in het netwerk willen we een organisatietraject op maat afleggen. Daarnaast willen we de resultaten van die trajecten verduurzamen in bruikbare inzichten, vormingen en instrumenten voor alle organisaties van Netwerk Duurzame Mobiliteit. We willen onze leden ondersteunen om loopbaantrajecten uit te tekenen die garant staan voor levenslang leren, van bij de rekrutering tot bij de uitdiensttreding.

Doelstellingen

- Bij twee lidorganisaties (MPACT en Autodelen.net) en bij de koepelorganisatie zelf (NDM) trajecten op maat uitwerken die inspelen op de thema's van de projectoproep.
- Een ondersteuning organiseren op koepelniveau rond de verschillende thematieken van deze projectoproep: preventiebeleid, competentieversterking, … De bevindingen uit de drie trajecten bundelen en vertalen naar bruikbare instrumenten.

Acties

- De drie betrokken organisaties organiseren intern coachingstrajecten op maat.
- De verantwoordelijken voor HR bij onze lidorganisaties brengen we in de loop van het project 4 keer samen rond verschillende thema's.
- We zetten een aantal instrumenten op die onze leden ondersteunen om een HR-beleid rond de thematieken te voeren.

Partners: MPACT, Autodelen.net

Subsidie: Vlaamse Social Profitfondsen vzw